

4. Вантажний митний комплекс як структурний елемент транспортно-логістичного центру.[Текст]/ А.М. Пасічник, С.С. Кравчук, І.Ю. Леснікова// Вісник Академії митної служби України-2007.- №4 (36).-С. 75-79.
5. Удосконалення технологічних операцій та митних процедур в митниці призначення. [Текст] / А.М. Пасічник, С.С. Кравчук// Вісник Академії митної служби України.-2009.-№1(41).
6. Логістичний аналіз та моделювання розподілу вагонопотоків вантажного митного комплексу.[Текст]/А.М. Пасічник, Д.М. Козаченко, С.С. Кравчук// Вісник Академії митної служби України.-2009.-№2(42).-С. 25-33.
7. Дослідження технологічних операцій та митних процедур в митниці призначення.[Текст]/ С.С. Кравчук// Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В.Даля.-2010.-№4 (146).- С. 82-87.
8. Аналіз технології переробки вантажів на вантажній станції, що обслуговує вантажний митний комплекс. [Текст]/ А.М. Пасічник, С.С. Кравчук// Сучасні інформаційні технології на транспорті, в промисловості та освіті. (Тези міжнар. наук.-практ. конф.). -2010.-С. 17.

УДК 656.078

ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУНКТІВ ПРОПУСКУ ПРИ ВИКОНАННІ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Пелих Н.О.,
Пелих В.Ю.

У статті розглядаються особливості виконання митних процедур у пунктах пропуску при здійсненні міжнародних автомобільних перевезень. Проаналізовано технологію роботи пунктів пропуску та контролюючих служб при переміщенні вантажів. Досліджено взаємодію суб'єктів підприємницької діяльності з працівниками митної служби при перетині державного кордону.

In the article the features of implementation of custom procedures are examined in the points of admission during realization of international motor-car transportations. Technology of work of points of admission and supervisory services is analysed at moving of loads. Investigational co-operate subjects of entrepreneurial activity with the workers of custom service at crossing of state boundary.

Постановка проблеми. Інтеграція України в світову транспортну систему, розвиток зовнішньоекономічних зв'язків і зовнішньоторговельного товарообігу зумовили істотне зростання міжнародних вантажних перевезень і, відповідно, товарів і транспортних засобів, що проходять через пункти пропуску на державному кордоні України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Найбільш значущими працями в цій галузі є роботи науковців С.О. Димитрова, Б.В. Лейди, Б.Ф. Єрошина, М.Ю. Цибровського, І.С. Катеринчук, С.П. Гетманюк, І.В.Співак та інших.

Постановка завдання. Функціонування прикордонних пунктів пропуску, що діють на головних торгових шляхах, транспортних коридорах, необхідно постійно підтримувати на рівні вимог міжнародних і державних стандартів. Неефективна організація роботи в них може негативним чином позначитися на якості всіх видів державного контролю на кордоні, зниженні рівня безпеки товарів і транспортних засобів, призвести до зменшення рівня міжнародних перевезень, що зважаючи на євроінтеграцію України, є абсолютно неприпустимим.

Виклад основного матеріалу. Пункт пропуску — це спеціально виділена територія на залізничних і автомобільних станціях, у морських і річкових портах, аеропортах (на аеродромах) з комплексом будівель, споруд і технічних засобів, де здійснюються прикордонний, митний та інші види контролю і пропуск через державних кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна.

Пункти пропуску класифікуються:

1) за категоріями:

- на міжнародні (пропуск через державний кордон громадян і транспортних засобів будь-яких держав);
- міждержавні (пропуск через державний кордон громадян і транспортних засобів України і суміжної держави);

— місцеві (пропуск через державний кордон громадян України і суміжної держави, які проживають у прикордонних областях (районах), і транспортних засобів, що їм належать);

2) за видами сполучення — для автомобільного, залізничного, морського, пішохідного, повітряного, помного, річкового;

3) за характером транспортних перевезень — на пасажирські, вантажні, вантажно-пасажирські;

4) за режимом функціонування — на постійні, тимчасові;

5) за часом роботи — на цілодобові та що працюють у визначений час.

З метою дотримання суб'єктів підприємницької діяльності митних правил, вантажі, що прямують у міжнародному сполученні підлягають наступним видам контролю:

— прикордонний контроль;

— митний контроль;

— контроль за здійсненням міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом;

— санітарно-епідеміологічний контроль;

— фітосанітарний контроль;

— ветеринарний контроль;

— екологічний (радіологічний) контроль;

— гемологічний контроль;

Автомобільні пункти пропуску через державний кордон України розташовуються в основному за межами населених пунктів, тому вони повинні працювати автономно і мати на своїй території такі споруди:

— службовий блок, у якому розміщуються митні та прикордонні служби, служби санітарно-карантинного контролю, ветеринарного та фітоконтролю, екологічного контролю, служби СМАП;

— павільйони митників та прикордонників;

— навіси;

— на заїздні та виїздні спеціальні бар'єри та шлагбауми;

— бокси для ретельного огляду легкових і вантажних автомобілів;

— склад для конфіскованих вантажів;

— стоянки для затриманого транспорту;

— комплекс будинків і споруд господарського, технічного та інженерного призначення — гаражі, склади, мережі інженерного забезпечення, трансформаторні підстанції, споруди водопостачання, місцеві очисні споруди;

— споруди кінологічної служби.

Усі будівлі повинні бути оснащені опаленням, вентиляцією, освітленням [1].

Комплекс технологічних споруд пунктів пропуску для автомобільного сполучення повинен розміщуватися на автомобільних магістралях у безпосередній близькості (не більше як 100 метрів) від лінії державного кордону.

На території пунктів пропуску для кожного виду автотранспорту (легкових і вантажних автомобілів, автобусів та автомобілів, що перевозять небезпечні вантажі і вантажі за книжкою МДП) в місцях їх оформлення передбачаються окремі смуги руху, які обладнуються відповідними знаками.

У зоні прикордонного контролю над смугами руху транспортних засобів споруджуються навіси, за винятком смуги руху транспортних засобів, о перевозять негабаритні вантажі.

На території пунктів пропуску для регулювання руху транспортних засобів встановлюються світлофори, спеціальні бар'єри та шлагбауми, покажчики смуг руху і знаки дорожнього руху.

Автомобільні пункти пропуску повинні перебувати на балансі митного органу і всі витрати на експлуатацію (облаштування, ремонт, придбання меблів) мають проводитися за власний рахунок митного органу.

До господарської діяльності або іншої діяльності пов'язаної із забезпеченням діяльності пункту пропуску належать: митно-брокерська діяльність; надання банківських послуг.

Посадова особа митниці на підставі поданих документів визначає види контролю, які необхідно здійснити у пункті пропуску, та залучає до його здійснення працівників відповідних контрольних служб.

Представники санітарно-епідеміологічного контролю, ветеринарного контролю, фітосанітарного контролю, екологічного контролю, служби міжнародних автомобільних перевезень (СМАП) та інших видів контролю перебувають у спеціально виділеному місці пункту пропуску з розташуванням їх службових приміщень у безпосередній близькості одне від одного. У разі потреби здійснення відповідних видів контролю посадові особи митниці викликають представників контрольних служб безпосередньо на смугу руху.

Пропуск осіб, транспортних засобів, товарів та інших предметів через державний кордон України здійснюється після завершення прикордонного, митного контролю, контролю СМАП, а у відповідних випадках також санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фітосанітарного, екологічного (радіологічного) контролю, контролю за вивезенням з території України культурних цінностей, інших державних видів контролю. В'їзд в пункт пропуску через державний кордон здійснюється відповідно до законодавства та міжнародних угод України.

Після в'їзду в пункт пропуску особа, перевізник, вантажовласник чи уповноважена ними особа заявляє про готовність до контролю і пред'являє посадовим особам підрозділу прикордонного контролю і митниці документи, установлені законодавством і міжнародними договорами України, особисті чи на транспортний засіб і вантаж, який переміщується через державний кордон України. На підставі поданих документів посадова особа митниці визначає види контролю, які необхідно здійснити у пункті пропуску, та залучає до його здійснення працівників відповідних контрольних служб [2].

Митний контроль АТЗ і товарів у пункті пропуску здійснюється у три етапи:

1. Попередні операції. Для здійснення митного контролю перевізник або експедитор чи уповноважена особа подають посадовій особі митного органу документи для реєстрації. На зареєстрованих документах проставляється відбиток штампа «під митним контролем». Після цього здійснюється перевірка комплектності поданих документів, цілісності накладеного митного забезпечення, а також загальний огляд АТЗ.
2. Здійснення інших видів контролю. У разі коли є необхідність у проведенні інших видів контролю посадова особа митного органу подає перевізникові або експедитору документи, що необхідні для здійснення цих видів контролю.

Після закінчення всіх видів контролю посадові особи контролюючих органів проставляють на товаро-супровідних документах відмітки про результати контролю.

3. Закінчення митного контролю. Після проведення всіх видів контролів проводиться митний огляд АТЗ і товарів, що перебувають під митним контролем. Про результати огляду складається акт. Після здійснення огляду митний орган справляє всі необхідні податки і збори, що підлягають сплаті в пункті пропуску.

Після закінчення митного контролю та митного оформлення, у разі коли є підстави вважати, що автомобільні транспортні засоби і товари переміщуються через митний кордон з порушенням норм Митного кодексу України та інших законодавчих актів з питань митної справи, начальник митниці або його заступник може прийняти рішення про їх переогляд.

За наявності обґрунтованих причин посадова особа митного поста на будь-якому етапі митного контролю може відмовити в митному оформленні чи пропуску автомобільних транспортних засобів і товарів через митний кордон. У цьому випадку посадова особа митного поста зобов'язана видати заінтересованій особі картку відмови в митному оформленні (із зазначенням причини) в порядку, встановленому Держмитслужбою [3].

Пропуск через митний кордон транзитних вантажів та автомобільних транспортних засобів, що здійснюють транзитні перевезення, а також контроль за їх переміщенням здійснюються в спрощеному режимі у встановленому законодавством та міжнародними договорами порядку.

Організація черговості запуску транспортних засобів з вантажами повинна враховувати наявність необхідних дозвільних документів у перевізника на вантаж, режим перетину кордону і характер вантажу.

Поза чергою пропускаються:

- вантажі під конвоєм;
- транспортні засоби, які перевозять важкохворих;
- рейсові автобуси;
- службові особи Державної прикордонної служби, митних органів, інших правоохоронних органів при виконанні службових обов'язків;
- транспортні засоби з рятувальними нарядами Міністерства надзвичайних ситуацій.

Пріоритети в черзі надаються:

- вантажам гуманітарної та технічної допомоги;
- вантажам, які переміщуються за книжками МДП та на які є попередні декларації, повідомлення;
- небезпечним вантажам;
- вантажам з продуктами харчування, що швидко псуються;
- порожнім транспортним засобам;
- транзитним вантажам.

На територію пункту пропуску запускається автотранспорт на в'їзд в Україну в кількості:

- легкових автомобілів та вантажних мікроавтобусів — до 30 одиниць;
- автобусів та пасажирських мікроавтобусів — до 6 одиниць;
- вантажних автомобілів — до 9 одиниць.

Час на проведення прикордонного та інших видів контролю автотранспорту і осіб, що прямують на ньому, не повинен перевищувати часу стоянки транспортного засобу, передбаченого розкладом руху.

Інспектор митниці, що здійснював митний контроль транспортного засобу, предметів (товарів), несе персональну відповідальність за повноту нарахування та сплату необхідних платежів, а інспектор митниці, що працює по нарахуванню митних платежів та інших зборів за допомогою комп'ютерної програми за правильність застосування програмного забезпечення та заповнення квитанції МД-І, своєчасне отримання інформації про зміну курсу іноземних валют, а також збереження та архівування документів суворої звітності.

При неможливості пропуску товарів та інших предметів на митну територію України (несплата необхідних платежів, неподання необхідних документів) працівник митниці інформує начальника сектору або особу, що його заміщує.

Власнику не пропущених товарів та предметів пропонується здати їх на склад митниці, при цьому у встановленому законодавством порядку митницею видається картка відмови у пропуску з зазначенням причин.

Висновки. Ефективність виконання митних процедур у пунктах пропуску залежить від узгодженості роботи контролюючих служб при взаємодії з суб'єктами підприємницької діяльності та удосконалення організаційно-правових заходів щодо дотримання норм митного законодавства України.

Література

1. Основи митної справи. Навч. посібник / П.В. Пашко. — К.: Т-во «Знання», 2002. — 268 с.
2. Основи митної справи: навчальний посібник / За заг. ред. Ю.П. Соловкова, П.В. Пашка. — Х.: Вид. група «РА — Каравела», 2000. — 320 с.
3. Перемещение товаров под таможенным контролем. — Изд. 2-е, испр., доп. — М.: Фирма «Благовест — В», Центр экономики и математики, 2001. — 208 с.